



U hadisu od Ebu Se'ida se spominju neki od događaja na Sudnjem danu, kao što su: viđenje Allaha od strane vjernika, Sirat ćuprija, izvođenje iz vatre svakog ko u srcu bude imao koliko trun imana, zauzimanje ili šefa'at.

Od Ebu Se'ida, radijallahu anhu, se prenosi da je rekao: "Pitali smo Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: 'O Allahov Poslaniče, da li ćemo vidjeti našeg Gospodara na Sudnjem danu!?' A on je rekao: 'Da li vam je teško na vedrom Nebu vidjeti Sunce i Mjesec?' Mi smo rekli: 'Ne.' 'Zaista vam toga dana neće ništa smetati da vidite svoga Gospodara, kao što vam ne smeta da vidite Sunce i Mjesec. Pa će pozvati pozivač: "Neka svaki narod krene za onim što su obožavali.' I krenuće sljedbenici križa za svojim križem, sljedbenici kumira za svojim kumirima, a sljedbenici drugih božanstava za svojim božanstvima, sve dok ne ostanu oni koji su obožavali Allaha, bilo da su činili dobra djela ili griješili, i preostali sljedbenici Knjige. Zatim će im se predstaviti Džehennem, kao da je opsjena, i reći će se Židovima: 'Šta ste vi obožavali?' A oni će odgovoriti: 'Obožavali smo Uzejra, sina Allahovog.' Pa će im se reći: 'Lažete! Allah nije imao ni druge ni djeteta, a šta želite?' 'Želimo da nas napojiš.', odgovoriće. Pa će im se reći: 'Pijte.', te će zatim popadati u Džehennem. Zatim će biti rečeno kršćanima: 'Šta ste vi obožavali? A oni će reći: 'Obožavali smo Mesiha, sina Allahovog.' Pa će im se reći: 'Lažete! Allah nije imao ni druge ni djeteta, a šta bi ste vi željeli?' 'Želimo da nas napojiš.', odgovoriće. Pa će im se reći: 'Pijte.' i oni će popadati u Džehennem sve dok ne ostanu samo oni koji su obožavali Allaha, bilo da su dobro činili ili griješili, pa će im se reći: 'Šta je vas zadržalo, a svi drugi su otišli.' A oni će odgovoriti: 'Mi nismo s njima bili ni onda kada su nam bili potrebni nego danas, a i čuli smo onoga koji poziva kada je rekao: "Neka svako ode onome koga je obožavao.', i mi čekamo svoga Gospodara.' Pa je nastavio: 'Zatim će im doći Silni, ali ne u liku u kome su Ga prvi put vidjeli, i reći će: 'Ja sam vaš Gospodar.' A oni će odgovoriti: 'Ti jesi naš Gospodar.', a samo će Mu se između njih vjerovjesnici obraćati.

Tada će On upitati: 'Da li između vas i Njega postoji neki znak po kome Ga prepoznajete.' A oni će reći: 'Ima, potokoljenica.' On će tada pokazati Svoju potkoljenicu, i svi vjernici će pasti Njemu na sedždu, a ostaće oni koji su na sedždu licemjerno padali i da bi ih drugi vidjeli i čuli. I oni će pokušati učiniti sedždu ali će im se cijela kičma pretvoriti u jedno i neće moći da se poviju. Zatim će se preko Džehennema postaviti most, a mi smo upitali: 'O Allahov Poslaniče, kakav je to most?' A on je odgovorio: 'To je mjesto pokliznuća i padova. Na njemu će biti kuke koje hitro hvataju i široko trnje koje ima bodlje kao biljka sa'dan, koja raste u Nedždu. Neki će vjernici prelaziti preko njega brzinom pogleda, neki brzinom munje, neki brzinom vjetra, a neki brzinom rasnih konja i

jahalica. Jedni će se spasiti netaknuti, drugi izgrebani, a treći će biti oboreni u džehennemsku vatru, i tako sve dok posljednji od njih ne prođe vučući se i pužeći. Vi, doista, mene ne preklinjete za istinu, nakon što vam je postala jasna, više od vjernika koji će toga dana preklinjati Silnoga. Kada vide da su se oni spasili, a da su im braća ostala, povikaće: 'Gospodaru, a naša braća, i oni su sa nama klanjali i postili, i zajedno radili!' Tada će Allah reći: 'Idite, pa koga nađete da u srcu ima koliko dinar imana, izvedite ga! A Allah će zabraniti vatri da sprži njihova lica. Oni će otići i zateći neke u vatri do stopala a neke do polovine potkoljenica, pa će one koje prepoznaju izvesti iz nje.

Zatim će se vratiti i biće im rečeno: 'Idite, pa koga nađete da u srcu ima koliko pola dinara imana, izvedite ga!' Oni će se vratiti i iz Vatre izvesti one koje prepoznaju. Kada se vrate biće im rečeno: 'Idite, i izvedite iz Vatre svakog onoga u čijem srcu nadjete koliko trun imana.', pa će otići i izvesti one koje prepoznaju." Kaže Ebu Se'id: "A ako mi ne vjerujete, pročitajte Allahove riječi: 'Zaista Allah neće nikome ni trunku nepravde učiniti. A dobro djelo će umnogostručiti.'", zatim će se zauzimati vjerovjesnici, melec i vjernici, a Silni će nakon toga reći: "Ostalo je još Moje zauzimanje." i tada će zahvatiti šakom i iz Džehennema izvaditi već sagorjele ljude, koje će spustiti u rijeku pred Džennetom koja se zove Voda života, pa će početi bujati na njenim obalama kao što buja zrnevlje koje nanese bujica. To ste, zasigurno, već viđali uz neku stijenu ili uz neko drvo.

Pa ono što bude izloženo Suncu, pozeleni, a ono što bude u hladu, ostane bijelo. Kada izađu bit će poput bisera, a na vratove će im se staviti žigovi. Zatim će ući u Džennet, a džennetlije će reći: "To su oslobođenici Milostivog, On ih je uveo u Džennet bez ijednog djela koje su učinili i bez ijednog dobra koje su pridonijeli. Zatim će im biti rečeno:

"Vama pripada sve što vidite, i još toliko."

[Vjerodostojan] [Muttefekun alejh]

Neki su ashabi upitali Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da li će vidjeti svoga Gospodara na Sudnjem danu? Na to im je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, odgovorio: "Da, vidjećete ga kao što vidite Sunce u vedrom danu i puni Mjesec u vedroj noći, bez guranja i sporenja." Ovo porođenje je došlo kao pojašnjenje da nema sumje, poteškoće i razilaženja pri viđenju, i ono je porođenje viđenja sa viđenjem, a ne poređenje onoga što se gleda sa onim što će se gledati. I ovo viđenje nije viđenje koje će imati Allahovi odabrani robovi kao počast u Džennetu, jer je ono zbog razlikovanja onih koji su obožavali Allaha i onih koji su obožavali druga božanstava mimo Njega. Zatim je obavijestio Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, da će na Sudnjem danu glasnik povikati da onaj koji je obožavao nešto mimo Allaha, to i slijedi, a u ispravnoj predaji se prenosi da je taj glasnik Svevišnji Allah, pa će biti sakupljeni oni koji su pored Allaha obožavali kumire i bačeni u džehennemsku vatru, i neće ostati osim oni koji su obožavali Allaha, svejedno da li su činili dobra djela ili griješili, i nešto ostataka Židova i Kršćana, dok će ih većina zajedno sa svojim kumirima biti odvedeni u Džehennem, koji će ljudima na tom mjestu biti predstavljen kao fatamorgana. Zatim će se doći Židovima i biće im rečeno: "Koga ste vi obožavali?" A oni će odgovoriti: "Obožavali smo Uzejra, sina Allahovog." Pa će im se reći: "Lažete da je Uzejr Allahov sin! Zaista Allah nije imao ni druge ni djeteta." Zatim će biti upitani: "A šta želite?" "Želimo da nas napojiš", odgovoriće. Zbog stalnih i uzastopnih poteškoća i strahota, žeđ će toga dana biti velika, i zbog toga će njihova prva želja biti da piju, a i Džehennem će im biti predstavljen kao da je oaza sa vodom. Zatim će im se reći: "Idite ka onome što želite, i pijte". Oni će otići i naći Džehennem, koji zbog svoje žestine i sudaranja plamena vatre, izgleda kao da jedan

njegov kraj lomi drugi, i svi će popadati u Džehennem. A nakon njih isto će biti rečeno i kršćanima. Kada, na kraju, ostanu samo oni koji su obožavali Allaha, bilo da su dobro činili ili griješili, reće im se: "Šta je vas zadržalo, a svi drugi su otišli." A oni će odgovoriti: "Mi nismo sa njima bili ni na dunjaluku, a tada su nam bili potrebni nego danas.", iz razloga što su bili griješnici i neposlušni prema Allahu bili smo neprijatelji i mrzili smo ih, dajući prednost pokornosti našem Gospodaru, i sada čekamo našeg Gospodara kojeg smo obožavali na dunjaluku. Pa će im doći Allah Uzvišeni ali ne u liku u kome su Ga prvi put vidjeli, i u ovome je jasan dokaz da su Ga već prije vidjeli u liku u kojem su Ga prepoznali, prije nego što im je ovaj put došao. Nije ispravno drugačije tumačiti riječ "Lik", već je obaveza u to vjerovati bez ulaska u kakvoću, poistovjećivanja i poređenja sa stvorenjima, te iskrivljavanja značenja i negiranja. Allah će reći: "Ja sam vaš Gospodar.", a oni će radosni i veseli reći: "Ti si naš Gospodar.", a samo će Mu se između njih vjerovjesnici obraćati. Tada će ih Allah upitati: "Da li između vas i vašeg Gospodara postoji neki znak po kome Ga prepoznajete." A oni će reći: "Potkoljenica". Uzvišeni će tada pokazati Svoju potkoljenicu, po kojoj će Ga vjernici prepoznati, i svi će Njemu ničice na sedždu pasti. A što se tiče licemjera, onih koji su licemjerno i da bi ih drugi vidjeli i čuli na sedždu padali, njima će to biti zabranjeno, tako što će im se cijela kičma pretvoriti u jedno i neće moći da se poviju niti da na sedždu padnu, zato što oni ni na dunjaluku u stvarnosti nisu Allahu na sedždu ničice padali već su to radili zbog dunjalučkih koristi. Ovaj hadis nam potvrđuje da Allah uzvišeni ima Potkoljenicu kao jednu od Njegovih savršenih svojstava. Ovaj i slični hadisi su objašnjenje govora u kome Allah Uzvišeni kaže: "Na dan kada se otkrije Potkoljenica i kada budu pozvani da ničice na sedždu padnu pa ne mogu". Slabo je mišljenje da se na ovome mjestu pod riječju "potkoljenica" ustvari misli na poteškoću i nepodnošljivost. Takođe je obavezno potvrđivanje Potkoljenice kao jednog od savršenih Allahovih svojstava, kao što je zabilježeno u prenešenim tekstovima iz sunneta Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Tako da je ispravno mišljenje da nam ovaj ajet ukazuje na svojstvo Allaha Uzvišenog, i to bez iskrivljavanja značenja, negiranja, ulaska u kakvoću, poistovjećivanja ili poređenja sa osobinama stvorenja. Zatim će se preko sredine Džehennema postaviti most, most na kome noge ne mogu opstati, na njemu su naoštrene savijene željezne kuke, kako bi zakačile one koji to zasluže. Na njemu su takođe velike i široke bodlje. Ljudi će prelaziti preko mosta shodno imanu i djelima, pa u koga iman bude potpun, djela ispravna i iskrena u ime Allaha on će preko Džehennema preći za treptaj oka, a ko bude ispod toga njegov prelazak će biti shodno njegovom imanu i djelima, kao što je ilustrovano u hadisu, pa su upoređeni sa munjom, vjetrom i slično tome. Tako će ljudi po pitanju prelaska preko mosta biti podijeljeni u četiri skupine: Prava skupina su oni koji će biti spašeni od bilo kakve neprijatnosti, i oni se razlikuju po pitanju brzine prelaska, kao što je prethodno spomenuto. Druga skupina su oni koji će takođe biti spašeni, ali koje će kuke blago okrznuti i koje će Džehennem blago zapahnuti. Treća skupina su oni koji će biti odvučeni u Džehennem. I četvrta skupina su oni koji će se vući i puzati preko mosta, jer ih njihova dijela nisu u stanju nositi. Zatim je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem rekao: "Vi, doista, mene ne preklinjete za istinu, nakon što vam je postala jasna, više od vjernika koji će toga dana preklinjati Silnoga. Kada vide da su se oni spasili, a da su im braća ostala." Ovo je zbog Allahove velikodušnosti i milosti, kada je dao vjernicima da se zauzimaju za svoju braću vjernike koji su u Džehennem bačeni zbog svojih dijela i prkošenja Allahu grijesima. Ali i pored toga, On je nadahuno vjernike koji su se Džehennema i strahota prelaska preko mosta spasili, da ustraju i insistiraju na zauzimanju za njih, i na kraju im to iz Svoje milosti prema njima i dozvolio. Oni će reći: "Gospodaru, a naša braća koja su sa nama klanjali, postili

i radili!" Iz ovoga se razumije da se neće zauzimati za one koji ne klanjaju sa muslimanima, niti sa njima poste, niti će insistirati na zauzimanju kod svoga Gospodra za njih. Takođe se razumije da su oni za koje će se vjernici zauzimati kod svoga Gospodara bili vjernici koji nisu Allahu druga pripisivali. Zbog toga što će reći: "Naša braća, oni su sa nama klanjali i sa nama postili", ali su i pored toga radili grijeha zbog kojih su zaslužili ulazak u vatru. U ovome je i odgovor dvijema zalutalim skupinama, Havaridžima i Mu'tezilima, kada kažu da onaj ko jednom uđe u vatru nikada iz nje neće izaći, i da je počinio velikih grijeha zauvijek u vatri. Zatim će im Allah reći: "Idite, pa koga nađete da u srcu ima koliko dinar imana, izvedite ga!" A Allah će zabraniti vatri da prži njihova lica. Oni će otići i zateći neke u vatri do stopala a neke do polovine potkoljenica, pa će one koje prepoznaju izvesti iz nje. Zatim će se vratiti i biće im rečeno: "Idite, pa koga nađete da u srcu ima koliko pola dinara imana, izvedite ga!" Oni će se vratiti i iz Vatre izvesti one koje prepoznaju. Kada se vrate biće im rečeno: "Idite, i izvedite iz Vatre svakog onoga u čijem srcu nađete koliko trun imana.", pa će otići i izvesti one koje prepoznaju". Tada je Ebu Se'id rekao: "A ako mi ne vjerujete, pročitajte Allahove riječi: 'Zaista Allah neće nikome ni trunku nepravde učiniti. A dobro djelo će umnogostručiti.' Ovo njegovo dokazivanje sa ovim ajetom jasno ukazuje na to da ako pri čovjeku bude koliko trun imana, Allah će ga umnogostručiti i time iz vatre izvesti. Zatim je rekao: "Pa će se zauzimati vjerovjesnici, melec i vjernici.", i iz ovoga se jasno vidi da će se ove tri skupine zauzimati, ali bitno je napomenuti i obavezno u to vjerovati, da se ničije zauzimanje neće desiti osim nakon što to Allah Uzvišeni dozvoli, kao što smo prethodno vidjeli kod njihovog preklinjanja i traženja kod Allaha. Zatim će im dozvoliti i reći: "Idite, pa koga nađete..., do kraja hadisa." Zatim nastavlja dalje i kaže: "A Silni će nakon toga reći: 'Ostalo je još Moje zauzimanje.' i tada će zahvatiti šakom i iz Džehennema izvaditi već sagorjele ljude.", a pod Njegovim zauzimanjem se misli na milost prema ovim ljudima koje će izvesti iz vatre. U govoru: "i tada će zahvatiti šakom iz Džehennema.", je potvrda Šake kao savršenog Allahovog svojstva, a i koliko je samo u Allahovoj Knjizi i sunnetu Njegova Poslanika tekstova koji jasno ukazuju i potvrđuju da Allah Uzvišeni ima ruku i šaku. Međutim, filozofi, grijeshnici i revizionisti to ne prihvaćaju i odbijaju u to vjerovati, a zaista će doći Čas kada će saznati da je istina ono što je rekao Allah i Njegov Poslanik, i da su oni po ovom pitanju zalutali. I kada zahvati Šakom iz Džehennema izvadice ljude koji su već izgorjeli i kao ugalj postali. Zatim kaže: "koje će spustiti u rijeku pred Džennetom koja se zove Voda života, pa će početi bujati na njenim obalama". Odnosno, biće stavljeni u rijeku na krajevima Dženneta, poznatom kao Voda života, tj. voda koja oživljava ono što bude u nju stavljeno, i tada će njihove već izgorjele kosti, meso, oči, ponovo izrasti. Zatim kaže: "kao što buja zrnavlje koje nanese bujica. To ste, zasigurno, već viđali uz neku stijenu ili uz neko drvo. Pa ono što bude izloženo Suncu, pozeleni, a ono što bude u hladu, ostane bijelo". Pod ovim se misli na brzinu njihovog izrastanja, jer biljka koju nanese bujica brzo izrasta, i zbog toga je ono što bude u hladu bijelo, a ono što je izloženo Suncu zeleno, a sve zbog njegove slabosti i nježnosti. Međutim, ne mora značiti da će njihovo bujanje u potpunosti ovako izgledati. Dok neki kažu da će ono što bude sa strane Dženneta biti bijelo, a ono što bude sa strane Džehhenam zeleno. Pod ovim se misli na njihovo poređenje sa spomenutom biljkom u brzini izrastanja i nježnosti. I zbog toga je rekao: "Kada izađu bit će poput bisera", odnosno u ljepoti i čistoći njihove kože. Zatim je rekao: "a na vratove će im se staviti žigovi". Na tim žigovima će pisati "Oslobođenici Milostivog", kao što je spomenuto u drugoj predaji. Dalje se kaže: "Zatim će ući u Džennet, a džennetlije će reći: "To su oslobođenici Milostivog, On ih je uveo u Džennet bez ijednog djela koje su učinili i bez ijednog dobra koje su pridonijeli." Što znači da oni nisu uradili nikakvo

dobro djelo na dunjaluku, ali su imali osnovu imana, a to je svjedočenje da je samo Allah istinski Bog, i vjerovali su u svoga poslanika. Zatim će im biti rečeno: "Vama pripada sve što vidite, i još toliko." Iz ovoga se može zaključiti da će ući u Džennet na mjesta na kojima nema nikog, i zbog toga će im tako biti rečeno.

<https://sunnah.global/hadeeth/bs/show/8301>

النجاة الخيرية
ALNAJAT CHARITY

